

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Na advies van de Raad van State hecht de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het ontwerpdecreet dat instemt met de kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en Chili. De voorliggende kaderovereenkomst betreft een modernisering van de bestaande associatieovereenkomst en vormt een belangrijke stap in de versterking van de rol van de EU in Zuid-Amerika. De overeenkomst heeft tot doel een versterkt strategisch partnerschap tot stand te brengen, de politieke dialoog te versterken, en de samenwerking inzake vraagstukken van wederzijds belang te verdiepen en te intensiveren. Bovendien zal de geavanceerde kaderovereenkomst handel en investeringen bevorderen door bij te dragen tot de uitbreiding en diversificatie van de economische relaties en handelsbetrekkingen.

////////////////////////////////////

Op 13 november 2017 nam de Raad een besluit aan waarbij de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid werden gemachtigd onderhandelingen te openen over een gemoderniseerde overeenkomst.

De onderhandelingen gingen op 16 november 2017 officieel van start. De modernisering van de bestaande associatieovereenkomst van 18 november 2002 is gebaseerd op twee rechtsinstrumenten, namelijk de voorliggende geavanceerde kaderovereenkomst en een interim handelsovereenkomst. De ondertekening en de afsluiting van beide overeenkomsten dienen parallel te verlopen. De interim handelsovereenkomst valt onder de exclusieve bevoegdheid van de EU.

Op 9 december 2022 werden de onderhandelingen afgerond.

Gemengd karakter en ondertekening

De Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), legde het gemengde karakter vast tijdens zijn vergadering d.d. 10 oktober 2023. Zowel de federale staat als de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn bevoegd.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de Europese Unie (EU) en derde landen.

De overeenkomst werd op 13 december 2023 in Brussel ondertekend.

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2019/4 (aanwijzing nr. 297).

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 7 april 2025 met kenmerk 77.467/VR maakte de Raad van State, afdeling Wetgeving, opmerkingen inzake de bevoegdheid en vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie, de gevolgen voor de Belgische rechtsorde, de vrijhandelszone en handelsbelemmeringen, informatieverbreiding inzake overheidsopdrachten, multilaterale verdragen, de gezamenlijke raad, vereenvoudigde wijzigingen, internationale regels, de voorlopige toepassing en de gezamenlijke verklaringen .

Het advies van de Raad van State wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

C. CONTEXT

Chili is een land in Zuid-Amerika met Peru, Bolivia en Argentinië als buurlanden. Het land ligt ingeklemd tussen de Grote Oceaan en de Andes. Chili is een presidentiële democratie. De president wordt verkozen voor vier jaar. Hij is niet onmiddellijk herkiesbaar. Sinds maart 2026 is José Antonio Kast de huidige president.

Relatie tussen de Europese Unie en Chili

De EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied hebben unieke historische en culturele banden, diepgaande economische en sociale banden en een gezamenlijke inzet voor vrede en multilateralisme. Daarnaast hebben ze sterke betrekkingen opgebouwd door middel van een uitgebreid netwerk van overeenkomsten. Chili was ook het eerste land in Latijns-Amerika waar de Europese Commissie in 1967 een plaatselijke vertegenwoordiging vestigde.

De betrekkingen tussen de Europese Unie en Chili zijn momenteel gebaseerd op de associatieovereenkomst van 18 november 2002 tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Chili, anderzijds, die op 1 maart 2005 in werking is getreden.

Zoals reeds hoger aangehaald maakt de voorliggende kaderovereenkomst deel uit van de modernisering van de associatieovereenkomst. Daarnaast wordt er ook een interim-handelsovereenkomst (ITA) gesloten die betrekking heeft op de liberalisering van handel en investeringen. De interim-handelsovereenkomst zal in werking treden en van kracht blijven totdat de geavanceerde kaderovereenkomst in werking treedt.

De voorliggende kaderovereenkomst vormt een belangrijk element van de versterking en vernieuwing van de betrekkingen tussen de EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied,

De EU is de op twee na grootste handelspartner van Chili. De EU is Chili's op twee na grootste importeur en Chili's op twee na grootste exportmarkt, na China en de Verenigde Staten.

Op 14 maart 2023 werd de digitale alliantie tussen de Europese Unie en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied gelanceerd. De EU en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied hebben de ambitie om een mensgerichte, duurzame en welvarende digitale toekomst te bevorderen. Onder de paraplu van deze digitale alliantie werd het Copernicus Regional Center for Earth Observation aan de Universiteit van Chili opgericht.

Relatie tussen Vlaanderen en Chili

Op 2 oktober 1995 ondertekenden de toenmalige Vlaamse minister-president en de Chileense minister van Buitenlandse Zaken een kaderakkoord tot samenwerking tussen de Vlaamse Regering en de Regering van de Chileense republiek. In dit kaderakkoord staat dat beide partijen de wederzijdse samenwerking willen bevorderen op het gebied van onder meer technologieonderzoek, wetenschappelijk onderzoek, economische betrekkingen, cultuur, onderwijs, welzijn en leefmilieu.

Vlaanderen is ook partij bij de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Chili inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen die op 15 juli 1992 ondertekend werd. Deze overeenkomst die goedgekeurd werd bij het decreet van 15 juli 1997, is op 12 juni 1999 in werking getreden.

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT) heeft een vertegenwoordiger in Santiago. Kansrijke sectoren voor de Vlaamse bedrijven zijn (hernieuwbare) energie en voeding en dranken.

In 2025 voerde Vlaanderen voor zo'n 522,32 miljoen euro uit naar Chili dat daarmee op de 57ste plaats stond op de lijst van Vlaamse exportbestemmingen. Vlaanderen importeerde in 2025 voor 220,01 miljoen euro, waarmee Chili de 77ste plaats innam als leverancier van Vlaanderen.

2. INHOUD

De geavanceerde kaderovereenkomst bestaat uit twee pijlers, met name een politieke en samenwerkingspijler en een handels- en investeringspijler (met inbegrip van bepalingen inzake investeringsbescherming).

De voorliggende kaderovereenkomst breidt het toepassingsgebied van het huidige bilaterale kader uit. Dit bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid, milieu, klimaatverandering, oceaangovernance, energie, fiscaliteit, onderwijs en cultuur, arbeid, werkgelegenheid en sociale zaken, wetenschap en technologie en vervoer. Sinds de ondertekening van de associatieovereenkomst van 2002 is de wereld dan ook ingrijpend veranderd. De voorliggende kaderovereenkomst sluit aan bij deze veranderingen en pakt nieuwe mondiale uitdagingen aan. Daarnaast komt het tegemoet aan het ambitieniveau van onlangs gesloten handelsovereenkomsten en de onderhandelingen tussen de EU en Chili.

De geavanceerde kaderovereenkomst biedt een alomvattend juridisch bindend kader voor de betrekkingen van de EU met Chili. De overeenkomst heeft tot doel een versterkt strategisch partnerschap tot stand te brengen, de politieke dialoog te versterken en de samenwerking inzake vraagstukken van wederzijds belang te verdiepen en te intensiveren. De kaderovereenkomst besteedt veel aandacht aan het gezamenlijk bevorderen en beschermen van de mensenrechten, en de versterking van de democratische beginselen van de rechtstaat. Er is specifieke aandacht voor de mensenrechten van vrouwen en meisjes en het voorkomen, bestrijden en vervolgen van alle vormen van geweld, discriminatie en intimidatie van vrouwen en meisjes. Bovendien zal de geavanceerde kaderovereenkomst handel en investeringen bevorderen door bij te dragen tot de uitbreiding en diversificatie van de economische en handelsbetrekkingen. De overeenkomst zal de EU een kader bieden om op duurzame en betrouwbare wijze toegang te krijgen tot grondstoffen in Chili.

De geavanceerde kaderovereenkomst bestaat uit vier delen. In het eerste deel worden de doelstelling en algemene beginselen beschreven. De eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, het beginsel van de rechtsstaat en de non-proliferatieclausule van massavernietigingswapens vormen essentiële elementen van de overeenkomst.

Deel II betreft de politieke dialoog en samenwerking. De EU en Chili verbinden zich ertoe om de dialoog te verdiepen en samen te werken op het gebied van buitenlands beleid, internationale vrede en veiligheid, bestuur en mensenrechten; justitie, vrijheid en veiligheid; duurzame ontwikkeling; economisch, sociaal en cultureel partnerschap; modernisering van de staat en de overheidsdiensten, decentralisatie, regionaal beleid en interinstitutionele samenwerking. De nadruk wordt gelegd op een breed scala aan cruciale kwesties, waaronder milieubescherming, klimaatverandering, duurzame energie, oceaangovernance, de rechtsstaat, mensen- en vrouwenrechten, verantwoord ondernemerschap, arbeidsrechten en rampenrisicovermindering.

Deel III betreft handel en daarmee verband houdende aangelegenheden. Dit deel komt tegemoet aan de aanpassing van de associatieovereenkomst aan de nieuwe realiteit en omvat de oprichting van een nieuw kader voor bilaterale handels- en investeringsbetrekkingen in overeenstemming met de laatste generatie handelsovereenkomsten die respectievelijk door Chili of de EU zijn gesloten of waarover wordt onderhandeld. De geavanceerde kaderovereenkomst beoogt de bestaande associatieovereenkomst op bepaalde punten te verdiepen (ontmanteling van aanvullende tarieven, oplegging van sanitaire en fytosanitaire normen, hoofdstukken over energie en grondstoffen, bescherming van intellectuele eigendom en geografische aanduidingen, enz.). Nieuwe hoofdstukken over onder meer toegang tot overheidsopdrachten, duurzame ontwikkeling, handel en gender, investeringsbescherming en de bevordering van duurzame voedselsystemen zijn opgenomen in de kaderovereenkomst.

Het vierde deel van de geavanceerde kaderovereenkomst omvat de algemene, institutionele en slotbepalingen. De overeenkomst voorziet in de oprichting van een Gezamenlijke Raad, een Gemengd Comité en een aantal subcomités als institutioneel kader. De kaderovereenkomst bevat structuren voor het aangaan van dialogen met het maatschappelijk middenveld. Daarnaast voorziet de geavanceerde kaderovereenkomst in de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk voorlopig te worden toegepast. Zij wordt voor onbepaalde tijd gesloten en vervangt de associatieovereenkomst en de interim-handelsovereenkomst.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorliggende overeenkomst is een kaderakkoord dat de samenwerking regelt tussen de EU en Chili. Wat die samenwerking betreft, gaat het voornamelijk om kaderbepalingen, die nader moeten ingevuld worden. Als dusdanig heeft de overeenkomst geen financiële weerslag voor de Vlaamse overheid. De ondertekening van de overeenkomst en de latere goedkeuring van het ontwerp van instemmingsdecreet, hebben geen rechtstreekse budgettaire implicaties voor Vlaanderen.

De Inspectie van Financiën verleende gunstig advies op 21 november 2023. Een gemotiveerd begrotingsakkoord is niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak, noch op de personeelsbudgetten.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (ocmw's), de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld en ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid, dient het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in bij het Vlaams Parlement.

Het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting dient te worden goedgekeurd door de commissie en in de plenaire vergadering. Vervolgens wordt het instemmingsdecreet afgekondigd door de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet tot instemming met de geavanceerde kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Chili, anderzijds, en de gezamenlijke verklaringen, ondertekend te Brussel op 13 december 2023, alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid, te gelasten om het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair
Management,

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting
- de tekst van de overeenkomst in het Nederlands;
- het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, d.d. 7 april 2025.